

EGE ÜNİVERSİTESİ

BİLGİ PAKETİ

İYİLEŞTİRME KLAVUZU

Ekim 2019

ÖNSÖZ

Ekonomik, sosyal, kültürel, bilimsel, teknolojik gelişmeler ve toplumun değişen ihtiyaçları her alanda olduğu gibi yükseköğretim alanında da eğitim sistemlerinin ve programlarının gözden geçirilmesini ve geliştirilmesini gerektirir. Bu bağlamda Yükseköğretim Kanununun 44. Maddesi (6111 sayılı yasayla) “diploma alma, ders kredilerinin hesaplanması, öğrencilik haklarından yararlanma ve sınavlar” başlığı altında düzenlenmiş olup, Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) uyumu ve müfredatlar ile ilgili hükümleri içermektedir.

Bu kılavuzun amacı, Ege Üniversitesinde her düzeydeki(ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora) diploma programı için;

- ✓ Her program için **Program Tanıtımı** bilgilerinin hazırlanması/güncellenmesi,
- ✓ Üniversitemizin misyon, vizyon ve hedefleri ile iç ve dış paydaşların görüşleri dikkate alınarak, mezunların programı bitirmelerini izleyen birkaç yıl içinde gerçekleştirmeleri beklenenleri gösteren **Program Eğitim Amaçlarının** belirlenmesi/güncellenmesi,
- ✓ Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar sahip olmaları gereken yeterliliklerin açıklandığı **Program Çıktılarının** belirlenmesi/güncellenmesi,
- ✓ Program çıktılarının TYYÇ’nin ilgili düzeyi ile ilişkilendirilmesi,
- ✓ Belirlenen program çıktılarına ulaşmak için hangi derslerin verilmesi gerektiğini gösteren **Eğitim Planının** tasarlanması/güncellenmesi,
- ✓ Eğitim planında yer alan her bir ders için **Ders Öğrenme Çıktılarının** belirlenmesi/güncellenmesi,
- ✓ Ders Öğrenme Çıktıları ile Program Çıktılarının ilişkilendirilmesi,
- ✓ **Ders Tanımlarının** hazırlanması / güncellenmesi,
- ✓ Ders öğrenme çıktılarına ulaşabilmek için her ders için gerekli iş yükünün ve AKTS kredisinin hesaplanması/güncellenmesi,
- ✓ Derslerin Program Çıktıları ile İlişkilendirilmesi,
- ✓ Her program için tüm bilgilerin Türkçe’nin yanı sıra İngilizce olarak hazırlanması/güncellenmesi

çalışmalarını gerçekleştirmektedir. Her programın belirtilen hususları hazırlamaları durumunda **Ege Üniversitesi Bilgi Paketi** iyileştirilmesi sağlanacaktır.

1. PROGRAM TANITIMI

Daha önce yürütülen çalışmalar kapsamında her programın (*Bkz EK 1*) tanıtımı ile ilgili bilgiler üniversitemiz web sayfasında “EGE Bilgi Paketi” başlığında yer almaktadır. Büyük ölçüde daha önce kullanılan başlıklar korunarak iyileştirme çalışmaları gerçekleştirilecektir. Yeni dâhil edilen başlıklar (*) ile ilgili açıklamalar aşağıda verilmiştir. Diğer başlıklar ile ilgili dikkat edilmesi gereken hususlar için *Bkz. Ege Üniversitesi Bologna Süreci Uyum Çalışmaları Klavuzu, S. Atalay ve ark. Nisan 2010* <https://ege.edu.tr/files/bologna.pdf>.

Kuruluş	History
Kazanılan Derece	Qualification Awarded
Programın Süresi*	Length of Programme*
Toplam Kredi*	Number of Credits*
Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi ve Avrupa Yeterlilikler Çerçevesine göre Programın Düzeyi*	Level of Qualification According to the National Qualification Framework and the European Qualifications Framework*
ISCED-F kodu*	Field(s) of Study (ISCED-F)*
Yeterliliğin Seviyesi	Level of Qualification (Short Cycle, First Cycle, Second Cycle, Third Cycle)
Kabul ve Kayıt Koşulları	Specific Admission Requirements
Önceki Öğrenmenin (formal, in-formal, non-formal) Tanınması Hakkında Kurallar	Specific Arrangements For Recognition of Prior Learning (Formal, Non-Formal and Informal)
Yeterlilik Koşulları ve Kuralları	Qualification Requirements and Regulations, including Graduation Requirements
Program Profili	Profile of The Programme
Programın Eğitim Amacı *	Educational Objective of the Programme*
Program Çıktıları	Programme Learning Outcomes
Mezunların İstihdam Profilleri(örneklerle)	Occupational Profiles of Graduates With Examples
Üst Derece Programlara Geçiş	Access to Further Studies
Sınavlar, Ölçme Değerlendirme	Examination Regulations, Assessment and Grading
Mezuniyet Koşulları	Graduation Requirements
Öğrenim Şekli	Mode of Study (Full-Time, Part-Time, E-Learning...)
Adres ve İletişim Bilgileri	Address, Programme Director or Equivalent
Birim Olanakları	Facilities

1.1. Program Süresi (Length of Programme):

Burada programın süresi yıl ve yarıyıl olarak belirtilecektir.

Örnek: 4 yıl, 8 yarıyıl (4years, 8 semesters)

1.2. Toplam Kredi (Total Credits):

Programın toplam AKTS Kredisi yazılmalıdır.

- Önlisans Programları için 120 AKTS (120 ECTS)
- Lisans programları için 240 AKTS (240 ECTS)
- Yüksek Lisans Tezli Programlar için 120 AKTS (120 ECTS)
- Yüksek Lisans Tezsiz Programlar için 60 AKTS (60 ECTS)
- Doktora Programları için 240 AKTS (240 ECTS)
- Bütünleşik Doktora Programları (lisansa dayalı) için 300 AKTS (300 ECTS)

1.3. Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) ve Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (EQF) ne göre Programın Düzeyi (Level of Qualification According to the National Qualification Framework and the European Qualifications Framework)

Düzye	TYYÇ	EQF (LLL)
Ön Lisans	TYYÇ-5	EQF-LLL 5
Lisans	TYYÇ-6	EQF-LLL 6
Yüksek Lisans	TYYÇ-7	EQF-LLL 7
Doktora	TYYÇ-8	EQF-LLL 8

- Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ);
<https://www.myk.gov.tr/index.php/tr/tuerkiye-yeterlilikler-cercevesi>
- Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi; (TYYÇ);
<http://tyc.yok.gov.tr/>
- Hayat Boyu Öğrenme için Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (EQF);
<https://www.myk.gov.tr/index.php/tr/avrupa-yeterlilikler-cercevesi>

1.4. ISCED Kodu (Field(s) of Study (ISCED)) :

UNESCO (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Organizasyonu) tarafından geliştirilen ISCED (International Standard Classification of Education), eğitim istatistiklerinin ve karşılaştırılabilir göstergelerin toplanması, derlenmesi ve bunların gerek ulusal gerek uluslararası düzeyde sunumu için uygun bir araç olarak tasarlanmıştır. ISCED standart kavram, tanım ve sınıflamaları sunmaktadır. İlk kez 1997 yılında hazırlanmış olan kodların 2013 yılında güncellenmiş bilgilerine

http://ec.europa.eu/education/tools/isced-f_en.htm adresinden ulaşılabilir.

Örnek:

0916 : Eczacılık (12.5 - 727)

0916: Pharmacy (12.5 - 727)

0916 Eczacılık'ın Uluslararası sınıflandırmadaki kodunu göstermektedir. Parantez içindeki bilgiler ise ISCED'in eski sınıflandırma kodlarıdır.

2. PROGRAM EĞİTİM AMAÇLARI (EDUCATIONAL OBJECTIVES OF THE PROGRAMME)

Program Eğitim Amaçları, Programın mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedeflerini ve mesleki beklentileri tanımlayan genel ifadelerdir.

Program Eğitim Amaçlarının belirlenmesinde ve yazılmasında;

- Ege Üniversitesi misyon, vizyon ve stratejik hedefleri,
- İlgili programın yürütüldüğü (Fakülte/Enstitü/Yüksekokul/MYO) misyon, vizyon ve hedefleri,
- İç ve dış paydaşların (*Bkz. EK 1*) görüşleri göz önüne alınmalıdır.

Program Eğitim amaçlarını belirlerken, programla etkileşimi olan iç paydaşların ve dış paydaşların beklentileri, ihtiyaçları ve ilgili alanın özellikleri ortaya konulmalıdır. İç ve dış paydaşların gereksinimleri ve beklentilerinin belirlenmesi amacı ile;

- Odak grup çalışmaları,
- Halen uygulanan programın, amaçlarına ne oranda yaklaştığının belirlenmesi için ölçme ve değerlendirme yapılması, için çoktan seçmeli ve/veya açık uçlu soruların yer aldığı anket yönteminin uygulanması,
- Kurum içindeki ilgili program ve programlar arası toplantılarda görüş ve önerilerin alınması,
- İlgili paydaşlarla yüz yüze görüşmeler yapılması,
- Programla ilgili iş ilanlarının incelenmesi,
- Mezunların istihdamına yönelik tanımlayıcı sorular,
- Alana özgü ve Anahtar yeterlilikler ile ilgili sorular,
- Öğrenci ve mezunların ders planı ve dersleri genel olarak değerlendirmesi,
- Mezunların istihdamına yönelik genel tanımlayıcı sorular

gibi araçların kullanılması programın eğitim amaçlarının belirlenmesinde yönlendirici olacaktır.

Program ile ilgili iç ve dış paydaşların oluşturduğu danışma kurulunun görüşleri ve ilgili alanın özellikleri belirlendikten sonra elde edilen veriler ile programın gereksinimleri doğrultusunda “Programın Eğitim Amacı” yazılır.

Örnek 1; Sosyal Bilimler; Eğitim Bilimleri Programının Eğitim Amacı

Bu programın amacı, bir eğitim programının tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi süreçlerini yürütebilen, mesleki etik ilkelere uygun davranabilen, eğitim sorunlarını bilimsel yöntemi temel alarak inceleyebilen program geliştirme uzmanları yetiştirmektir.

Örnek 2; Fen Bilimleri; Kimya Mühendisliği Programının Eğitim Amacı

Ege Üniversitesi Kimya Mühendisliği Bölümü'nün amacı, bilgi ve becerilerini kullanarak teknolojik gelişmeler gereğince topluma hizmet eden, bilim ve teknolojinin ülkede ve dünyada gelişmesine ve yayılmasına katkıda bulunan, Kimya Mühendisliğinin her alanında ulusal ve uluslararası düzeyde etkin roller alabilecek yeterli bilgi ve becerilerle donatılmış mesleki ve etik sorumluluk sahibi kimya mühendisleri yetiştirmektir.

Örnek 3; Sağlık Bilimleri; Tıp Programının Eğitim Amacı

Evrensel ölçekte bilgi üreterek bilim dünyasına katkıda bulunan, üst düzey tıp eğitimi vererek ülke ve dünya gerçeklerine duyarlı, kültürel olarak donanımlı, araştırmacı ve üretici olan, ülke ve dünya gerçeklerine duyarlı, kültürel olarak donanımlı, araştırmacı, sürekli öğrenen ve üreten, toplumun yaşam kalitesinin yükselmesine katkıda bulunan, halkın gereksinimleri temelinde, ulusal/uluslararası standartlarda verimli ve kaliteli sağlık hizmeti sunan, öğrenciler, eğitimciler, çalışanlar gibi paydaşların katılımı ile iletişime açık mesleki ve etik sorumluluk sahibi hekimler yetiştirmektir.

3.PROGRAM ÇIKTILARININ HAZIRLANMASI/GÜNCELLENMESİ

Ege Üniversitesi Fakülte/Bölümler/ Yüksek Okullar, Ön Lisans; Meslek Yüksek Okulları, Lisansüstü Ana Bilim Dallarının kendi eğitim-öğretim programını TYYÇ'deki temel alan yeterlilikleri kapsamında değerlendirmesi ve bunlara uygun program yeterlilikleri geliştirmesi beklenmektedir.

Program Çıktıları; Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlayan ifadelerdir.

Programın iç ve dış paydaşlarının oluşturduğu danışma kurulunun görüşleri alınarak Program çıktılarının hazırlanması/güncellenmesinde, göz önüne alınacak hususlar;

- Program çıktılarının mümkün olduğunca gerçekçi ve ulaşılabilir nitelikte olması gerekmektedir.
- Program çıktıları açık, gözlenebilir ve ölçülebilir olarak ifade edilmelidir.
- Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ) ve Türkiye Yüksek Öğretim Yeterlilikleri Çerçevesi, (TYYÇ) düzeyi dikkate alınmalıdır.
- Temel Alan Yeterlilikleri (varsa) dikkate alınmalıdır.
- Ulusal Çekirdek Program(UÇP), (varsa) dikkate alınmalıdır.

- Ege Üniversitesi 2018-2023 Stratejik Planı ve 11. Kalkınma Planı göz önünde bulundurulmalıdır.
<http://sgdb.ege.edu.tr/files/sgdb/icerik/20192023ege.pdf>
<http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/07/OnbirinciKalkinmaPlani.pdf>
- Program çıktıları ilgili mesleğin etik kuralları dikkate alınarak yazılmalıdır.
- Program çıktıları 21. Yüzyıl yetkinliklerini (anahtar yetkinlikleri) kapsamalıdır (Bkz.EK 1).
- Çok sayıda yüzeysel çıktılar yerine, az sayıda önemli çıktılar yazılmalıdır.

Örnek 1;Ege Üniversitesi Hemşirelik Lisans Program Çıktıları

- 1) Toplumun sağlık ve refahı için; sağlık ve hemşirelik alanındaki bilimsel gelişmeler doğrultusunda temel kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahip olabilmek.
- 2) Koruyucu, tedavi edici ve rehabilite edici alanlarda bireyin, ailenin ve toplumun sağlık bakım gereksinimlerini bütüncül yaklaşımla karşılamak için; temel düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgileri kullanabilmek.
- 3) Hemşirelik alanında edindiği bilgi ve becerileri kullanarak verileri yorumlayabilmek, sorunları tanımlayabilmek, analiz edebilmek, araştırmalara ve kanıtlara dayalı çözüm önerileri geliştirebilmek, uygulayabilmek ve değerlendirebilmek.
- 4) Hemşirelik uygulamalarını mesleki standartlar doğrultusunda, kalite yönetimi ve süreçlerine uygun olarak gerçekleştirebilmek.
- 5) Hemşirelik alanı ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, uygulanması ve sonuçlarının değerlendirilmesi aşamalarında toplumsal, bilimsel, kültürel, insan hakları ve etik değerlere uygun hareket edebilmek.
- 6) Yaşam boyu öğrenmenin önemini benimseyerek, bilimsel, teknolojik ve güncel uygulamaları izleyerek kendini geliştirebilmek.
- 7) Bireysel çalışma becerisi ve bağımsız karar verebilme yetisine sahip olarak fikirlerini sözlü ve yazılı, açık ve öz bir şekilde ifade ederek iletişim kurabilmek.
- 8) Küresel ve toplumsal düzeydeki hemşirelik girişimlerinin özellikle sağlık, güvenlik ve çevre sorunlarına katkılarını değerlendirebilmek.
- 9) Disiplin içi ve disiplinler arası ekip çalışması yapabilmek.
- 10) Araştırma sonuçlarının uygulanabilirliğini değerlendirebilmek, hemşirelik uygulamalarında kullanabilmek, araştırmaların devamlılığı için yeni problem alanları belirleyebilmek.
- 11) Sorumluluğu altında çalışanların gelişimlerine yönelik etkinlikleri planlayabilmek ve yönetebilmek.
- 12) Toplumsal sorumluluk bilinci ile yaşadığı sosyal çevre için proje ve etkinlikler düzenleyebilmek ve bunları uygulayabilmek.
- 13) Bir yabancı dili (en az Avrupa Dil Portföyü B1 Genel Düzeyi'nde) kullanarak alanındaki bilgileri izleyebilmek ve meslektaşları ile iletişim kurabilmek.

Örnek 2;Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Lisans Program Çıktıları

- 1) Psikoloji biliminin güncel kaynaklarını da kullanarak (ders kitapları, uygulama araç gereçleri vb.) farklı kuramsal bilgileri edinme ve bunları çok çeşitli hizmet alanlarında uygulayabilme.
- 2) İnsanın bilişsel, duygusal ve davranışsal süreçlerini açıklayabilecek temel gözlem ve görüşme becerisine sahip olabilme.
- 3) Psikolojik bir olgunun sürecini izleyebilme, çözümleyebilme ve müdahale edebilme.
- 4) Psikoloji alanının gelişimine katkı sağlayacak, evrensel, bölgesel ve bağlamsal ihtiyaçlar temelinde toplumun yaşam kalitesinin yükseltilmesine katkıda bulunacak çalışmalarda yer alabilme.
- 5) Psikolojinin alt alanlarında kullanılan ölçme ve değerlendirme araçlarına ilişkin temel bilgi ve becerilere sahip olup bunları uygulayabilme ve geliştirebilme.
- 6) Psikoloji alanında edindiği bilgi birikimini uygun araştırma yöntemlerini (nicel, nitel) kullanarak bağımsız araştırma becerisine sahip olma ve uygun araştırma sorusu üretebilme, desen oluşturabilme, deney tasarlayabilme ve uygulayabilme.
- 7) Psikolojik araştırma verilerini toplama, analiz etme, eleştirel düşünebilme ve sonuçları yorumlayıp bilimsel yazım formatına uygun raporlama.
- 8) Psikolojinin temel yaklaşımının ve bakış açısının diğer disiplinlere katkısını bilerek disiplin içi ve disiplinler arası takım çalışması yapabilme.
- 9) Bağımsız davranabilme, sorumluluk alabilme, analitik ve yaratıcı düşünebilme ve gelişime açık olabilme.
- 10) Baskın dil olan İngilizceyi B1 düzeyinde kullanarak hem uluslararası hem de ulusal literatürü takip ederek alandaki yenilik ve gelişmeleri izleyebilme, sorunlar ve uygulamalarla ilgili bilgi birikimine sahip olma ve bunları meslektaşlarıyla paylaşabilme.
- 11) Hayat boyu öğrenmenin önemini benimseyerek, bilim, bilişim ve teknoloji ile ilgili konular hakkında gelişmeleri izleyerek kendini geliştirebilme ve bunları yetkin olarak kullanabilme.
- 12) Düşünce ve bilgiyi görsel, sözlü ve yazılı olarak açık ve öz bir şekilde ifade ederek iletişim kurabilme.
- 13) Psikologluk mesleğinin ilkelerine ve etik sorumluluk bilincine sahip olabilme.
- 14) Yaş, cinsiyet, ırk, etnik grup, ulusal kimlik, din, cinsel eğitim, engellilik ve sosyo-ekonomik statü gibi özellik ve farklılıkların ön yargı nedeni olmamasını bilme ve evrensel değerlere ve insan haklarına saygılı olabilme.
- 15) Sosyal sorumluluk bilinci yüksek, toplumsal ve bireysel sorunlara duyarlı olabilme ve psikolojiyle ilgili konularda görüşlerini, yazılı ve sözlü olarak kurumlarla, uzman olan ve olmayanlarla paylaşabilme.

4. PROGRAM ÇIKTILARININ TYYÇ İLE İLİŞKİLENDİRİLMESİ

Yazılan her bir program çıktısının Türkiye Yüksek Öğretim Yeterlilikleri Çerçevesi, (TYYÇ) bilgi, beceri ve yetkinlikler grubundan en az bir yeterliliği karşılamış olması gerekir. TYYÇ’de hiçbir yeterliliği karşılamayan program çıktısının gözden geçirilerek sorgulanması gerekir.

5. EĞİTİM PLANININ HAZIRLANMASI VE GÜNCELLENMESİ

Belirlenmiş olan Program çıktılarına ulaşabilmek için gerekli olan Eğitim Planının güncellenmesi/tasarlanması gerekir. Bu çalışma mevcut programınızdaki derslerin, program çıktılarını dengeli bir biçimde karşılayıp karşılamadığını kontrol etmeniz ve karşılanmayan veya yeterince karşılanmayan program çıktısı (ları) var ise yeni ders(ler) veya var olan derslerdeki eğitim-öğretim etkinliklerine yenilerini eklemeniz veya çıkarmanız için yol gösterici olacaktır.

Eğitim Planı: Daha önceden belirlenen program eğitim amaçları ve program çıktıları doğrultusunda planlanan tüm etkinliklerdir.

Mevcut eğitim planlarının güncellenmesi veya yeni eğitim planlarının hazırlanması; danışma kurulunun görüşleri alınarak gerçekleştirilmelidir. Bu çalışma yapılırken,

- Üniversitenin ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarının oluşturulmasında dikkat edilmesi gereken ilke ve yönetmelikler göz önüne alınmalıdır.
- İlgili programın eğitim amaçları ve program çıktıları dikkate alınmalıdır.
- Ders planı hazırlanırken bir yarıyılıda toplam AKTS kredisinin 30 olması gerekir.
- Ege Üniversitesinin öncelikli alanları (lisans programlarında seçmeli dersler için ve özellikle lisansüstü programlarda) incelenmelidir.
- Ege Üniversitesi Stratejik Planı dikkate alınmalıdır.
- 11. Kalkınma Planı incelenmelidir.
- Dünyada benzer programlardaki eğitim planları incelenmelidir.
- Ulusal Çekirdek Program(UÇP) (varsa) incelenmelidir.
- İlgili eğitim programının ihtiyaç analizleri(varsa) dikkate alınmalıdır.
- Program tanıtımı kapsamındaki Program Profili; Ege Üniversitesi Stratejik Planı, UÇP, ISCED göz önünde bulundurularak düzenlenmelidir.

Örnek Program Profili

Bölüm'de "Biyokimyagerlik" ve "Biyoteknoloji Ağırlıklı Biyokimyagerlik" olmak üzere iki ayrı eğitim programı yürütülmektedir. Disiplinler arası çalışmalardaki gelişmelere ve ihtiyaçlara göre tasarlanan eğitim programı; Ege Üniversitesi 2018-2023 Stratejik Planının A2: "Eğitim faaliyetlerini ulusal ve uluslararası standartlarda sürdürmek" amacı doğrultusunda oluşturulan H 2.1: "Eğitim programlarının niteliğinin geliştirilmesi ve niceliğinin artırılması" hedefini karşılamakta olup, aynı zamanda 11. Kalkınma Planının öncelikli sektörlerinden olan kimya, ilaç-tıbbi cihaz alanında yetkin insan gücü yetiştirilmesine hizmet etmektedir.

Eğitim programlarında ilk iki yıl ortak olarak yürütülmekte son iki yılda ise öğrenci tercihinin göre arzu ettiği programda eğitimine devam etmektedir. İlk iki yılda verilen ortak temel dersler ile farklı bilgi düzeyine sahip öğrencileri aynı bilgi seviyesine getirmek ve çağdaş bir Biyokimya eğitimine zemin oluşturacak temel bilgilerin aktarılması hedeflenmiştir. Son iki yılda ise; öğrenci, yönelimine göre zorunlu ve farklı konularda verilen seçmeli dersler ile donanımını tamamlar. Canlı yaşamı ile ilgili Fizik, Kimya, Biyoloji gibi fen bilimleri, sağlık bilimleri, beslenme, çevre olayları ve bunun gibi konularda bilimsel ve teknolojik alanda gerekli katkıları yapabilecek, etkili ve verimli çalışma disiplini kazanmış, girişimcilik yetkinlikleri ile donatılmış insan gücünün yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Programın % 30 u İngilizce olarak yürütülmektedir.

Eğitim Planı Gncellenmesinde İzlenmesi nerilen Yol

- Eğitim planlarında yer alan derslerin amaçlarının ve haftalık ders programlarının, dersi veren ğretim üyelerince hazırlanması.
- Aynı dersi veren ğretim üyelerince ders amaç ve içeriklerinde uyumlaştırma çalışmaları yapılması.
- Mevcut derslerin içeriklerinin; çakışmalar, güncellik, program amaç ve çıktılarına katkı açısından değerlendirilmesi.
- Eğitim yöntemleri/öğrenme etkinliklerinin (teorik ders, küçük grup eğitimi, laboratuvar etkinlikleri, arazi eğitimi, bireysel çalışma, takım çalışması, proje hazırlama vb) belirlenmesi.
- Belirlenen eğitim amaı ve program çıktılarına ulaşmak üzere ğretim planında aynen kalması, yer değiştirmesi (yarıyıl değişikliği veya zorunlu/seçimli konularının değişikliği), güncellenmesi gereken dersler üzerinde görüşmeler yapılması.

6. DERSLERİN TANITIMI

Eğitim Planında yer alan her bir ders/uygulama/laboratuvar /bitirme projesi ve staj için tanıtım formu; aşağıdaki bilgileri sağlayacak şekilde hazırlanmalıdır. Dersin yürütülmesi için gerekli ğretim yöntem ve tekniklerini, lme ve değerlendirme sistemini, dersin öğrenme ıktıları ile program ıktıları arasındaki ilişkiyi ve son olarak AKTS/iş yükü tablosu ders tanıtımlarının önemli bilgileridir.

Dersin Adı	Course Unit Title
Dersin Kodu	Course Unit Code
Dersin Türü (Zorunlu, Seçmeli)	Type of Course Unit (Compulsory, Optional)
Dersin Seviyesi (n Lisans, Lisans, Yüksek Lisans, Doktora)	Level of Course Unit (short cycle, first cycle, second cycle, third cycle)
Dersin AKTS Kredisi	Number of ECTS Credits Allocated
Haftalık Ders Saati (Kuramsal)	Theoretical (hour/week)
Haftalık Uygulama Saati	Practice (hour/week)
Haftalık Laboratuvar Saati	Laboratory (hour/week)
Dersin Verildiği Yıl	Year of Study
Dersin Verildiği Yarıyıl (ders her iki yarıyıl veriliyorsa yıllık ders olarak belirtilmesi gerekir)	Semester when the course unit is delivered
Dersin ğretim yesi (yeleri)	Name of Lecturer(s)
Öğretim Sistemi (rgn eğitim, uzaktan eğitim)	Mode of Delivery (face-to-face, distance learning)
Eğitim Dili (Türkçe, İngilizce, Almanca)	Language of Instruction (Turkish, English, German)

Dersin Ön Koşulu Olan Ders(ler) (Ön Koşul olan dersler varsa yazılması veya bu dersi başarmak için alınmış olması tavsiye edilen dersler varsa yazılması gerekir. Ön koşul dersi yoksa “yoktur” diye belirtilmesi gerekir.)	Prerequisites and co-requisites (Ön Koşul olan dersler varsa yazılması veya bu dersi başarmak için alınmış olması tavsiye edilen dersler varsa yazılması gerekir. Ön koşul dersi yoksa “None” diye belirtilmelidir.)
Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar (Ders için tavsiye edilen konular varsa yazılması, yoksa “yoktur” diye belirtilmesi gerekir.)	Recommended Optional Programme Components (Ders için tavsiye edilen konular varsa yazılması, yoksa “None” diye belirtilmesi gerekir.)
Staj Durumu (Bu dersle ilgili herhangi bir staj uygulaması varsa yazılması, yoksa “yoktur” diye belirtilmesi gerekir.)	Work Placement(s)(Bu dersle ilgili herhangi bir staj uygulaması varsa yazılması, yoksa “None” diye belirtilmelidir.)
Dersin Amacı	Objectives of the Course
Öğrenme Çıktıları	Learning Outcomes
Dersin İçeriği	Course Contents
Haftalık Ayrıntılı Ders İçeriği (yarıyılık dersler için arasinav ve final sınavları dahil edilerek 16 haftalık, yıllık dersler için arasinav ve final sınavları dahil edilerek 32 haftalık)	Weekly Detailed Course Contents (yarıyılık dersler için arasinav ve final sınavları dahil edilerek 16 haftalık, yıllık dersler için arasinav ve final sınavları dahil edilerek 30 haftalık)
Ders Kitabı/ Malzemesi/ Önerilen Kaynaklar	Recommended or Required Reading

*Ege Üniversitesi Bologna Süreci Uyum Çalışmaları Klavuzu, S. Atalay ve ark. Nisan 2010
<https://ege.edu.tr/files/bologna.pdf>.

Derslerin Öğrenme Çıktılarının Hazırlanması / Güncellenmesi

Derslerdeki öğrenme çıktılarının açık ve ölçülebilir bir şekilde yazılması oldukça önemlidir. Bu yüzden Öğrenme Çıktıları hakkında bilgi aşağıda özetlenmiştir.

Ders Öğrenme Çıktıları; bir dersin sonunda öğrencilerin sergilemesi gereken özellikleri ifade eder.

Öğretim elemanlarının “bu dersin sonunda öğrencilerim neleri bilmeli, neleri yapabilmeli, neleri anlamış olmalı, neler üretebilmeli?” gibi sorularının cevaplarını oluşturur. Planlı, düzenli öğrenme-öğretme yaşantıları yoluyla bireylere kazandırılması düşünülen bilgiler, yetenekler, beceriler, tutumlar, ilgiler ve alışkanlıkların ifadesidir.

Öğrenme çıktıları, öğrenme ortamının öğrenci merkezli olmasını sağlayarak öğretim elemanının ne öğreteceğinden çok öğrencilerin neler (bilgi, beceri, tutum, değer vb.) kazanacaklarını düşünmeye yöneltmektedir.

Ders öğrenme çıktılarının hazırlanması/güncellenmesinde dikkat edilmesi gereken hususlar

- Ders öğrenme çıktıları program çıktıları ile uyumlu ancak aynı anlama gelmeyecek ifadeler olmalıdır.

- Ders öğrenme çıktılarının önemi öğrenenin ne başarmasının beklendiği ve bu başarıyı nasıl ortaya koyacağı konusunda açık ifadeler olmalıdır.
- Derslerde kazanılması hedeflenen çıktıların bilgi, beceri ve yetkinlik kapsamında yazılmasında en çok kullanılan yöntem “Bloom Taksonomisi”dir. Benjamin Bloom öğrenmeyi, bilişsel alan (zihinsel öğrenimler), psikomotor alan (zihin-kas koordinasyonuna dayalı öğrenimler), duyuşsal alan (tutumlar, değerler) olmak üzere üç temel alanda ele almıştır. (Bkz EK 2)
- Ders öğrenme çıktıları, öğrencilerin öğrenim etkinliği sonunda ne yapabildikleri ile ilişkili olduğundan, ders öğrenme çıktıları yazılırken kullanılacak fiiller aktif fiil olmalıdır.
- Öğrenme çıktıları yazarken dersin süresine, öğrenci özelliklerine, çok ayrıntıya yer vererek çok fazla sayıda olmamasına ve dersin seviyesine (ön lisans, lisans, yüksek lisans ya da doktora) dikkat edilmelidir.
- Bilmek, anlamak, kavramak, takdir etmek, öğretmek, öğrenmek, aşına olmak, maruz kalmak, haberdar olmak gibi belirsiz terimlerden kaçınılmalıdır. Bu terimler öğrenme çıktılarından çok öğretme hedeflerine yöneliktir.
- Herhangi bir derste konu başlıkları Öğrenme Çıktısı olarak ifade edilmemelidir.

Doğru Örnek

- ✓ Mühendislik uygulamaları için gerekli çağdaş teknikleri ve hesaplama araçlarını kullanabilme.
- ✓ Kimya laboratuvarında çeşitli aletleri güvenli ve etkili bir şekilde kullanabilme
- ✓ Bir hastayı ekstra-oral-intra-oral muayene edebilme

Yanlış Örnek

- ☒ Mühendislik Uygulamalarında Kullanılan Çağdaş Teknikler ve Hesaplama Araçları
- ☒ Türkiye’de Çok Partili Siyasi Yaşam ve Etkileri
- ☒ Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar

- Öğrenme çıktıları yazarken ifadelerin açık ve seçik olmasına dikkat edilerek, yanlış anlaşılmalara neden olmamak için dil ve anlatıma özen gösterilmelidir.
- Ders öğrenme çıktılarında çizer, gösterir, problem çözer, açıklar, örnek verir, hatırlar, tasarlar, uygular, eleştirir, karşılaştırır, çalıştırır, listeler, kullanır, analiz eder gibi öğrenci odaklı fiiller kullanılmalı veya öğrenme çıktılarının sonuna “bilgisi, becerisi, gücü, yeteneği, oluş, farkındalık, hoşgörülük” gibi sözcüklerden biri getirilmeli ya da program çıktısı “...-ebilme” ifadesi ile sonlandırılmalıdır. *Örneğin;* anlama yeteneği, bilebilme, öğrenebilme gibi belirsiz ifadelerden kaçınınız. Bunun yerine; “...çizebilme, ...gösterebilme, ...problem çözebilme, ...açıklayabilme, ...örnek verebilme, ...hatırlayabilme, ...tasarlayabilme, ...uygulayabilme, ...eleştirebilme, ...karşılaştırabilme, ...çalıştırabilme, listeleyebilme, ...kullanabilme” gibi

Doğru Örnek

“...problem çözebilme” fiilini seçtiğimizi düşünelim. Dersin konularından biri de “Analitik veya nümerik teknikler” olsun. Bu durumda öğrenme çıktısı;

“Analitik veya nümerik teknikleri kullanarak akım problemlerini çözebilme / çözebilir ” biçiminde yazılabilir.

Yanlış Örnek

- Öğrencilere problem çözdürmek
- Öğrenci bilimsel yöntemi kullanır

- Öğrenme çıktılarını yazarken öğretim elemanının yapacakları değil, öğrencilerin ders sonunda neler kazandığı, hangi tutum ve davranışları sergiliyor olacağı yazılmalıdır. Diğer bir anlatımla, öğrencilerin ders sonunda hangi yeterliliklere sahip olacağı belirtilmeli, ürünün ne olacağı tanımlanmalıdır. Öğrenme çıktıları öğrenci açısından dile getirilir.

Doğru Örnek

- ✓ Yazılım hazırlamada kullanılan bazı teknikleri uygulama yeteneği
- ✓ Yazılım hazırlamada kullanılan bazı teknikleri uygulayabilme/ uygulayabilir
- ✓ Küresel ve toplumsal çerçevede mühendislik çözümlerinin özellikle sağlık, güvenlik ve çevre sorunlarına katkılarını değerlendirebilme /değerlendirir

Yanlış Örnek

- Yazılım hazırlamada kullanılan bazı teknikleri öğretebilme.
- Yazılım hazırlamada kullanılan bazı teknikleri kavrayabilme.
- Küresel ve toplumsal çerçevede mühendislik çözümlerinin özellikle sağlık, güvenlik ve çevre konularına etkileri göz önünde tutularak kapsamlı bir eğitim verilmesi.

- Bir öğrenme çıktısının kapsamı diğer birinin kapsamına girmemelidir.

Yanlış Örnek

- Laboratuvar kurallarını bilip, istekle uygulama
- Potansiyel stres kaynaklarını tanımlayarak, kişisel stres yönetim planı oluşturup, uyguladıktan sonra değerlendirir.

- Öğrenme çıktılarının bir öğrenme ürününü dile getirir biçimde yazılmasına özen gösterilmelidir.

Doğru Örnek

- ✓ Makro ölçekteki akışkanlar mekaniği ile moleküler dinamik arasında ilişkiler kurabilme.
- ✓ Makro ölçekteki olayların temelini kavrayabilme.

Yanlış Örnek

- Makro ölçekteki akışkanlar mekaniği ile moleküler dinamik arasında bir ilişki kurarak makro ölçekteki olayların temelini kavrayabilme.

- Öğrenme çıktılarının dersin sonunda değerlendirilmesi söz konusu olduğundan, gözlenebilirlik ve ölçülebilirlik açısından da düşünülmesi gerekir.

Yanlış Örnek

- Ön bilgileri doğrultusunda okuduklarını zihninde anlamlandırır
- Zihinden işlemler yapar

Haftalık Ayrıntılı Ders İçeriği

Dersin ne şekilde yürütüleceği ve hangi öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanılacağı haftalık planlarda görülmelidir. Bu hususta temel açıklamalar aşağıda verilmiştir:

- Haftalık ayrıntılı ders içeriği dersi veren ilgili öğretim elemanı(ları) tarafından hazırlanır.
- Ders içeriği *sınavlar dâhil 16 hafta üzerinden* hazırlanır. Ders içerikleri yazılırken bir haftasına yarıyıl sınavı, son haftasına ise final sınavı yerleştirilmelidir. Değerlendirmeye ara sınav ve/veya final sınavlarının katılmadığı derslerde (bitirme projesi, staj, lisansüstü dersler vb.) sınav haftalarının gösterilmesine gerek yoktur.
- Haftalık ders içeriklerinin güncellenmesinde haftalık dersin çalışma kaynakçasının verilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda;
  - Haftalık ayrıntılı ders içerikleri yazılırken “konular” sütununun yanına “Ders İşleyiş / Öğretim Yöntem ve Teknikleri” ve “Ön Hazırlık” sütunları bulunmaktadır.
  - Ders İşleyiş/Öğretim yöntem ve tekniklerinde ders ve ders dışında hangi yöntem ve teknikler uygun görülüyorsa yazılması gerekmektedir. Öğretim elemanı isterse dersin nasıl işleneceğini birkaç cümle ile ifade edebilir.
  - Öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgili olarak alana göre değişebilen; tartışmalı ders, problem çözme, ödev problemlerinin tartışılması, drama, rehberli problem çözme, vaka çalışması, beyin fırtınası, küçük grup tartışması, gösterim, benzetim, seminer, grup çalışması, alan çalışması, laboratuvar, anket çalışması, panel, konuk konuşmacı, münazara, sunum, proje, sözlü, ödev vs. kullanılabilir.
- Haftalık ayrıntılı ders planında “ön hazırlık” sütununda haftanın konusuyla ilgili öğrencinin ulaşabileceği sayfa numarasını içeren kaynakça verilmelidir.
- Ders planı hazırlanırken dikkat edilmesi gereken en önemli hususlardan birisi, derste uygulanan öğretim yöntem ve tekniklerinin AKTS iş yükünün hesabında dikkate alınmasıdır.

Örnek 1; Doktora Dersi (D U L; 3 0 0)

Haftalık Ayrıntılı Ders İçeriği			
Hafta	Konular(Teorik)	Ders İşleyiş / Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Ön Hazırlık
1	Tanışma, dersin kural ve gereklerinin paylaşılması ve önerilerin alınması Eğitim programı kavramı ve tarihsel gelişimi	Soru-Yanıt Tartışma	Hewitt, T.W. (2006) Bölüm 2, s.23-47, Kriedel, (2010) s.179-181, s.229-237, Connelly (2008) s.514-531, Sönmez (2008), Yaşar (2014)
2	Felsefenin eğitim programına etkileri	Ödev Tartışma	Ornstein, Pajak & Ornstein (2016). Kısım 1, s.5-60; Hesapçıoğlu, 2009; Çınar, 2015 ve Ertürk, 1988. [Felsefe / eğitim felsefesi alt yapısı için Ergün (2009) veya Sönmez (1994)]
3	Program kuramları ve modelleri	Sunum Tartışma	Hewitt, T.W. (2006), s.131–153; Schiro (2008), 1. Bölüm s. 1-8 ve Kriedel, (2010) s.267–270; Young (2014)

Örnek 2; Lisans Dersi (D U L; 4 0 3)

Haftalık Ayrıntılı Ders İçeriği				
Hafta	Konular(Teorik)	Laboratuvar	Ders İşleyiş / Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Ön Hazırlık
1	Metabolizmaya giriş; anabolizma, katabolizma, ara metabolizma, makro metabolizma, metabolik yolları, biyoenerjetik, metabolizmadaki genel kontrol mekanizmaları	Çözelti ve Tamponların Hazırlanması	Okuma, Deneysel Tartışma Deneysel Sonrası Quiz Rapor Hazırlama	K. Mathews, K.E. Van Holde, K. G. Ahern, Biochemistry, Longman 2000, s.414-440, Biyokimya Laboratuvar El Kitabı, F. Zihnioglu, Ek. Kocazorbaz, 2019, s.28-42
2	Protein ve amino asit metabolizması: Azot fiksasyonu ve dengesi, proteinlerin sindirimi, absorpsiyonu ve degradasyonu, Genel amino asit reaksiyonları: deaminasyon, transaminasyon, dekarboksilasyon, eliminasyon, üre çevrimi ve amino asitlerin katabolizması	Deneysel 1 Biyomoleküllerde Sindirim	Okuma Soru-Yanıt Quiz Deneysel Rehberli Problem Çözümü Tartışma Rapor Hazırlama	C. Functional Biochemistry in Health and Disease, Wiley, John and Sons, (2009), 149-177, K. Mathews, K.E. Van Holde, K. G. Ahern, Biochemistry, Longman 2000, s.707-742, Biyokimya II Laboratuvarı, F.Zihnioglu, B.Okutucu, s. 1-10
3				

Örnek 3. Lisans Dersi(D U L; 210)

Haftalık Ayrıntılı Ders İçeriği				
Hafta	Konular(Teorik)	Uygulama	Ders İşleyiş / Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Ön Hazırlık
1	Kimyasal reaksiyon mühendisliğine giriş, reaksiyon hızının tanımı, elementer ve elementer olmayan reaksiyonlar, mertebe ve molekülerite	Problem çözümü	Soru-Yanıt Tartışma Problem I dökümanının ödev olarak verilmesi	Fogler H.S., "Elements of Chemical Reaction Engineering", Prentice-Hall International Inc., Fourth Edition (2006). s.1-8 Levenspiel, O.; Chemical Reaction Engineering, John Wiley & Sons. Smith, J.M.; Chemical Engineering Kinetics, Mc Graw Hill. Third Edition(1999). s.1-21
2	Mol denklilikleri: İdeal kesikli, sürekli akışlı, tıpa akışlı tübüler ve sabit yataklı heterojen reaktörlerin tasarım denklemlerinin (mol denkliliklerinin) çıkarılması	Problem çözümü	Soru-Yanıt Problemler-I nin tartışılması	Fogler H.S., "Elements of Chemical Reaction Engineering", Prentice-Hall International Inc., Fourth Edition (2006). s. 1-36
3	Dönüşme ve Reaktör Boyutlandırması: Dönüşmenin tanımı. Kesikli ve akışlı reaktörlerin tasarımı. Akışlı reaktörlerin tasarım denklemlerinin uygulamaları. Seri bağlı reaktörler. Bazı ileri tanımlar.	Problem çözümü,	Soru-Yanıt Tartışma	Fogler H.S., "Elements of Chemical Reaction Engineering", Prentice-Hall International Inc., Fourth Edition (2006). s.37-79

7. DERS ÖĞRENME ÇIKTILARININ PROGRAM ÇIKTILARI İLE İLİŞKİLENDİRİLMESİ

Ders öğrenme çıktıları belirlendikten sonra, ders öğrenme çıktıları ile program çıktılarının ilişkilendirilmesi gerekmektedir. Program çıktılarının hangi öğrenme çıktıları ile ilişkili olduğu ortaya konmalıdır. Bu ilişkilendirme yoluyla dersi veren öğretim elemanı, verdiği dersin programa katkısını görebilmekte ve bu katkıyı artırabilmek için dersin amacını ve öğrenme çıktılarını yeniden gözden geçirebilmektedir. Ders öğrenme çıktıları program çıktıları ile ilişkilendirilirken dikkat edilmesi gereken nokta, her bir öğrenme çıktısının belirli program çıktılarına karşılık gelmesidir. Hiçbir program çıktısını karşılamayan öğrenme çıktısı sorgulanmalıdır.

Örnek Tablo

	PÇ-1	PÇ-2	PÇ-3	PÇ-4	PÇ-5	PÇ-6	PÇ-7	PÇ-8	PÇ-9	PÇ-10	PÇ-11	PÇ-12
ÖÇ-1	X	X			X	X						
ÖÇ-2	X		X									
ÖÇ-3	X	X			X	X						
ÖÇ-4	X		X		X					X		
ÖÇ-5	X	X										
ÖÇ-6	X		X		X	X					X	

ÖÇ: Öğrenme Çıktısı PÇ: Program Çıktısı

8. DERS ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİNİN GÜNCELLENMESİ

Öğrenci merkezli eğitim, öğrenci bazında ve takım halinde derslerde yapılan ödev, sunum, rapor, yarıyıl projesi gibi araçların çoğaltılmasını hedeflemektedir. Ders için belirlenen öğretim yöntem ve tekniklerinin haftalık ders içerikleri içinde yer alması ve ölçme değerlendirme ile uyum içinde olması gerekir.

9. DERSLERİN PROGRAM ÇIKTILARI İLE İLİŞKİLENDİRİLMESİ

Eğitim planında yer alan bütün ders ve etkinliklerin öğrenme çıktıları hazırlandıktan sonra her bir dersin hangi program çıktılarına sağladığını gösteren bir matris hazırlanmalıdır. Böylece derslerin program çıktılarına karşılayıp karşılamadığı kontrol edilmelidir. Boş kalan bir program çıktısı olursa derslerin içerikleri ve buna bağlı olarak öğrenme çıktıları tekrar yazılmalıdır. Aynı program çıktılarına karşılayan derslerde konu tekrarlarının olmamasına özen gösterilmelidir.

DERS	PROGRAM ÇIKTILARI												
	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10	PÇ11	PÇ12	PÇ13
Ders A	X			X			X		X		X		X
Ders B			X			X		X		X		X	
Ders C	X				X					X		X	
Ders D		X						X					
Ders E		X		X						X			
Ders F	X		X		X		X		X		X	X	
Ders G		x											x

EKLER

EK 1.

TEMEL KAVRAMLAR ve TERİMLER

AKTS (Avrupa Kredi Transfer Sistemi – “ECTS” European Credit Transfer System): Dersin hedeflenen öğrenme çıktılarını kazanabilmesi için öğrenenin harcamaya gireceği iş yükü düşünülerek belirlenen ders kredisi.

Anahtar Yetkinlikler: 21. Yüzyıl mezunlarına kazandırılması hedeflenen yetkinlikleri ifade eder: Anadilde İletişim, Yabancı Dillerde İletişim, Matematiksel Yetkinlik ve Bilim/teknolojide Temel Yetkinlikler, Dijital Yetkinlik, Öğrenmeyi Öğrenme, Sosyal ve Vatandaşlıkla ilgili Yetkinlikler, İnisiyatif alma ve Girişimcilik, Kültürel Farkındalık ve İfade.

Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi: Ulusal Yeterlilikler çerçevelerinin ilgi tutulabileceği ve bu sayede farklı ülkelerin yeterliliklerini birbiriyle ilişkilendirebileceği şemsiye (üst) çerçevedir.

Danışma Kurulu: Programa Eğitim-öğretim süreçleri ile ilgili görüş ve öneri bildirmek üzere iç ve dış paydaşların oluşturduğu kurul.

Ders Öğrenme Çıktıları: Bir dersin başarı ile tamamlanmasından sonra öğrenenin neleri bileceğinin, neleri yapabileceğinin ve nelere yetkin olacağını ifade edilmesidir.

Dış Paydaşlar: Mezunlar, İşverenler, Meslek Odası Temsilcileri, Kamu Kurumları vb.

İç Paydaşlar: Öğretim Elemanları, Öğrenciler, Bölüm personeli

İş Yükü: Öğrenenin öğrenme çıktılarına ulaşabilmek için dersle ilgili olarak yaptığı tüm çalışmalarını içeren süre.

Program Çıktıları (Program Yeterlilikleri): Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlayan ifadelerdir.

Program Eğitim Amaçları: Bir programın eğitsel misyonunu nasıl planlamayı sağladığını ve paydaşlarının gereksinimlerinin nasıl karşılayacağını bildiren açık, genel ifadelerdir.

Program Koordinatörü: Bologna Bilgi Paketi güncelleme çalışmaları kapsamında program için belirlenmiş koordinatör

Program: Bağımsız diploma veren eğitim-öğretim birimleri. Diploma lisansüstü düzeyde veriliyorsa Anabilim Dalı eğitim/öğretim programı, fakülte/yüksekokul düzeyinde veriliyorsa fakülte/yüksekokulun eğitim-öğretim programı, bölüm düzeyinde veriliyorsa bölüm eğitim-öğretim programı kısaca program diye adlandırılacaktır.

Temel Alan Yeterlilikleri: Ulusal düzeyde yükseköğretim yeterlilikleri göz önünde bulundurularak, herhangi bir temel alandaki yeterliliklerin, ilgili paydaşların görüşleri alınarak belirli bir düzen içinde yapılandırıldığı bir sistemdir.

Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi: Ulusal düzeyde yükseköğretim yeterlilikleri arasındaki ilişkiyi açıklayan ulusal ve uluslararası paydaşlarca tanınan ve ilişkilendirilebilen, yeterliliklerin belli bir düzen içinde yapılandırıldığı bir sistemdir.

Yeterlilik: Bir öğretim programının başarıyla tamamlanması sonucu o program için öngörülen program çıktılarının kazanıldığını onaylayan ve yetkili bir otorite tarafından basılı olarak verilen derece, diploma veya sertifika türü belgedir.

Yeterlilikler Çerçevesi: Yeterlilikleri öğrenme çıktılarına göre sınıflandıran ve organize eden yapıdır.

EK2. BLOOM TAKSONOMİSİ

BİLİŞSEL ALAN (Zihinsel Öğrenmeler)

BİLGİ	KAVRAMA	UYGULAMA	ANALİZ	SENTEZ	DEĞERLENDİRME
<p>Bilginin, hiçbir değişime uğratılmaksızın, olduğu gibi alındığı basamak.</p> <p>Örnek filler: Tanımlama Ad verme Listeleme Eşleştirme Ezberleme Sıralama Belirtme Tekrarlama</p>	<p>Bilginin, birey tarafından özümsemişi; özünü yitirmeden özetlenip, yorumlandı; farklı ifade biçimlerine dönüştürüldüğü basamak.</p> <p>Örnek filler: Sınıflama, yorumlama Özetleme Kendi ifadesi ile söyleme Karşılaştırma Örnekleme Benzerlikleri/farklılı</p>	<p>Bilginin yeni durumları açıklamada ya da yeni problem durumlarını çözüme ulaştırmada kullanıldığı basamak.</p> <p>Örnek filler: Uygulama Çalıştırma Problem çözüme Kullanma Gösterme Seçme/hazırlama Yürütme</p>	<p>Bilginin, onu oluşturan alt unsurlara ayrıştırıldığı, temelinde yatan sayıtların ya da örgütlemeye ilkelerinin belirlendiği basamak.</p> <p>Örnek filler: Analiz etme Sınıflandırma Veri toplama, Ayırt etme Öğelerine ayırma Zitlikleri belirleme Envanter yapma Ölçme Sorgulama</p>	<p>Bilginin, orjinal sayıtlı ya da örgütlemeye ilkeleri doğrultusunda yeniden oluşturulup, yeni bir form kazandı; basamak</p> <p>Örnek filler: Birleştirme Kurma Toplama Oluşturma Tasarlama Formüle etme Sentezleme Geliştirme</p>	<p>Örgütlenmiş bilgi bütünüün, temelinde yatan sayıtlı ya da örgütlemeye ilkeleri ile tutarlılığının (iç ölçütlerle değerlendirme);</p> <p>Örgütlenmiş bilgi bütünüün, açıkladığı alanın özellikleriyle tutarlılığının (dış ölçütlerle değerlendirme) belirlendiği basamak.</p> <p>Örnek filler: Değerlendirme Sonuçlandırma Doğrulama Yargıda bulunma Ön görme Puan verme</p>

PSİKO MOTOR ALAN (Zihin – Kas Koordinasyonuna dayalı Öğrenmeler)

UYARILMA	KILAVUZLAYANLA YAPMA	BE CERİ HALİNE GETİRME	DURUMA UYDURMA	YARATMA
<p>Bireyin, zihin kas koordinasyonun u gerektiren bir işe, duyuları ve tüm vücuduyla hazır olduğu basamak.</p> <p>Örnek filler: Keşfetme Duyuma Dinleme Gözlemlenme Sezme Hissetme Tatma İzleme</p>	<p>Bireyin, zihin kas koordinasyonun u gerektiren bir işi, doğrudan ya da yönergeler yoluyla yardım alarak yapabildiği basamak.</p> <p>Örnek filler: Taklit etme Tekrar etme Kopyalama Gözlem altında yapma Rehberle yapma</p>	<p>Bireyin, zihin kas koordinasyonunu gerektiren bir işi, yardım almaksızın ve işin gerektirdiği nitelikte yaptığı basamak.</p> <p>Örnek filler: Gösterme Tamamlama Otomatik olarak yapma Bir duruşu belirleme Bir vücut pozisyonu belirleme Elleri, kolları yerleştirme</p>	<p>Bireyin bir psikomotor becerisini, benzer nitelikte başka bir durumda kullanabildiği basamak.</p> <p>Örnek filler: Uyarılama Yeniden örgütlemeye Değiştirme Gözden geçirme</p>	<p>Bireyin, uzmanlaştığı alanda orjinal bir beceri ortaya koyduğu basamak.</p> <p>Örnek filler: Birleştirme Planlama Yaratma Oluşturma Kurma</p>

DUYUŞSAL ALAN (Tutumlar, Değerler)

ALMA	TEPKİDE BULUNMA	DEğER VERME	ÖRGÖTLEME	KİŞİLİK HALİNE GETİRME
<p>Bireyin, ilgi, tutum ya da değer geliştirmesi istenen bilgi, neane ya da durumların farkına vardığı basamak.</p> <p>Örnek filler:</p> <p>Farkına varma Dinleme Dikkat etme Gözlemlenme</p>	<p>Bireyin, belli bir bilgi, nesne ya da durum karşısında, yerleğiklik kazanmamış bir tepkiden, gönüllü bir tepkiye kadar varan, bireysel tepkiler gösterdiği basamak.</p> <p>Örnek filler:</p> <p>Kabul etme İlgilenme Razı olma İşbirliği yapma, İsteyerek katılma Gönüllü olma Ziyaret etme</p>	<p>Bireyin, belli bir bilgi, nesne ya da duruma, toplumsal kabuller doğrultusunda bir değer yükleyerek tepkide bulunduğu basamak.</p> <p>Örnek filler:</p> <p>Benimseme Sorumluluk duyma Özen gösterme Tercih etme Kaynakları kullanma Sadakat gösterme İsteme İçselleştirme</p>	<p>Bireyin, toplumsal kabuller doğrultusunda bir değer yükleyerek belli bir bilgi, neane ya da duruma, kendine özgü değerler atfettiği basamak.</p> <p>Örnek filler:</p> <p>Düzenleme Uyarılama Kavramsallaştırma Düzeltilme Yer alma Karşı koyma Çabalama</p>	<p>Bireyin, oluştuduğu yeni değerlere bağlılığı ile temsil edildiği basamak.</p> <p>Örnek filler:</p> <p>Destekleme Savunma Koruma Hizmet etme Yer alma Zorlama</p>